الدروس المهمة لعامة الأمة

پښتو

د عامو مسلمانانو لپاره

مهم درسونه

مصنف : الشيخ عبدالعزيزبن عبدالله بن باز يرحمه الله

مترجم : حافظ فضل ربي

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بغرب الديرة بالرياض

Tel:4391942 . Fax:4391851 . P.O Box 154488 Riyadh 11736

يمكنكم دعم مشروعات المكتب وجميع أنشطة المكتب الدعوية من خلال مصرف الراجحي حساب رقم

WWW.DERADAWA.COM

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الدروس المهمة لعامة الأمة

د عامو مسلمانانو لپاره

مهم درسونه

مصنف : الشيخ عبدالعزيزبن عبدالله بن باز يرحمه الله

مترجم : حافظ فضل ربي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

الحمد لله رب العالمین ، والعاقبة للمتقین ، وصلی الله وسلم علی عبده ورسوله نبینا محمد ، وعلی اله واصحابه اجمعین .

د اسلامی دین په اړه چه دعامو مسلمانانو لپاره دڅه پیژندل ضروری دی دهغی په باره کی داخو لنډی خبری دی چه (دعامو مسلمانانو لپاره مهم درسونه) نوم می وربانلدی ایښی دے ، دالله ﷻ نه غواړم چه مسلمانانو ته پری فایده ورسوی او زما دا کوشش قبول کړی ، إنه جواد کریم .

عبد العزیز بن عبدالله بن باز

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړی درس : سورت فاتحه او لنډ سورتونه

د (الحمد لله) یعني سورة الفاتحه او که امکان ولري دسورت الزلزلة نه دسورت الناس پورې لنډ سورتونه دچانه ایزده کول ، دتلاوت صحیح کول ، یادول او دهغې په ضروري تشریح باندې ځان پوهول .

دوهم درس : داسلام ارکان

داسلام دپنځه ارکانو بیان چه اول او لوی رکن یې د (لا إله إلا الله محمدرسول الله) دکلمې ګواهي کول دي ، دهغې دشرطونو دوضاحت سره سره په معنی پوهیدل .

(لا إله) یعني دالله نه سوا دټولو معبودانو نفي کول او صرف (إلا الله) دالله ﷻ دپاره (چه یو دی او شریک نلري) عبادت ثابتول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (لا إله إلا الله) شرطونه دادي:

١. علم چه جهالت ختموي.
٢. يقين چه شک ختموي.
٣. اخلاص چه شرک ختموي.
٤. رشتيا چه دروغ ختموي.
٥. محبت او مينه چه بغض او نفرت ختموي.
٦. تابعداري او انقياد چه نافرماني ختموي.
٧. قبوليت چه انکار ختموي.
٨. دالله تعالى نه چه سوا دچا عبادت کيږي د هغوی نه انکار کول.

په لاندي دوه بيتونوکي دغه شرطونه ټول راجمع شويدي:

علم يقين وإخلاص وصدقک مع
محبة وانقياد والقبول لها
وزيد ثامنها الکفران منک بما
سوى الإله من الأشياء قدألها

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم ، یقین ،اخلاص ، رشتیا ، محبت ، انقیاد قبولیت ، او اتم ورسره دالله نه سوا دنورو معبودانونه انکار ورزیات کړه .

ددی سره د (محمد رسول الله) دګواهی کولو بیانول او ددی تقاضی او غوښتنه داده چه څه چه محمد ﷺ ویلی دی دهغی تصدیق کول د هغه دامر اطاعت کول او دڅه نه چه ئی منع کړیده دهغی نه ځان ساتل ، دالله ﷻ عبادت یواځی په هغه طریقه کول چه الله او رسول ښودلی ده .

ددی نه روسته طالب ته داسلام نور احکام بیانول چه لمونځ ، زکات ،درمضان روژه او دطاقت لرونکی مسلمان لپاره دبیت الله حج کول دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم درس :

دایمان ارکان

دایمان ارکان شپږ دی :

۱ . په الله ایمان راوړل ۲ . په ملائکو ایمان راوړل ۳ . په کتابونو ایمان راوړل ۴ . په رسولانو ایمان راوړل ۵ . داخرت په ورځ ایمان راوړل ۶ . دالله تعالی دطرفه دخیر او شر په تقدیر ایمان راوړل .

څلورم درس :

دتوحید او شرک قسمونه

دتوحید دقسمونو بیان :

توحید په دری قسمه دے : ۱ : توحید ربوبیت ۲ : توحید الوهیت ۳ : توحید اسماء وصفات .

(c) ketabton.com: The Digital Library

توحيد ربوبيت :

پدی ايمان راوړل چه الله ﷻ دهر څيز خالق او پيدا کونکے دے ، په هر شی کی اختيار من دے او پديکی دهغه سره شريک نشته .

توحيد الوهيت :

پدی ايمان راوړل چه الله ﷻ په حقه سره دعبادت لايق دے او پديکی دهغه څوک شريک نشته او داد لااله الا الله معنی هم ده ، يعنی دالله ﷻ نه سوا بل څوک په حقه دعبادت لايق نشته .

نو ټول عبادتونه لکه لمونځ ، روژه اونور يوائی دالله ﷻ لپاره خاص کول ضروری دی او دبل چا لپاره ددغه عبادتونو نه برخه ورکول ندی جائز .

توحيد اسماء وصفات : په قرانکريم او په صحيح احاديثو کی چه دالله ﷻ کوم نومونه او صفتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي دي په هغو ټولو ایمان راوړل او هغه یواځې دالله ﷻ دپاره لکه څنګه چه دهغه دشان سره لایق دي ثابتول داسې چه دهغې معنی بدله نشي ، بې معنی هم نشي ، کیفیت ورله بیان نشي او دالله ﷻ دپاره مثال هم پکې رانشي لکه چه الله ﷻ فرمایي :

﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴾

الإخلاص ۱-۴

ووایه چه الله ﷻ یو دے ، الله ﷻ بې نیاز او بې حاجته دے ، نه دچانه پیدا اونه دده نه څوک پیدا دي او نیشته ده لره هم صفت هیڅوك .

په بل ځائ کې فرمایي :

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴾

الشورى ۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالله ﷻ په مثل هیڅ شی نشته او هغه اوریدونکی او لیدونکی دے.

بعضی علماؤ توحید په دوه قسمه بیان کړیدے، توحید اسماء وصفات هغوی په توحید ربوبیت کی داخل کړیدی لیکن دا څه دمره دتشویش خبره نده ځکه چه په دواړو تقسیمونو کی مقصدواضح او ښکاره دے.

شرک هم په دری قسمه دے:

۱: شرک اکبر ۲: شرک اصغر ۳: شرک خفی.

شرک اکبر: دعمل دبربادۍ او څوک چه په همدغه شرک کی مړشی دجهنم اور ته دهمیشنی داخلیدلو سبب ګرځی. لکه الله ﷻ فرمایی: ﴿ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ الأنعام ۸۸

او که دوی شرک کړی وی نو ددوی ټول عملونه به برباد شوے وے.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او الله ﷻ فرمایي:

﴿ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَن يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴾

التوبة: ١٧

نشي قبليدی دمشرکانو دپاره چه ابادوی دوی جماعتونه دالله تعالی اقرار کونکی دی په ځان باندی په کفر سره ، دغه کسان برباد دی عملونه ددوی او په اور کی به دوی همیشه وی.

او څوک چه ددی شرک په حالت کی مړشو نو الله ﷻ به هیڅکله دغه انسان ته بخنه ونکړی او پده باندی جنت حرام دے .لکه الله ﷻ فرمایي:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ﴾ النساء: ٤٨

یقینا الله تعالی نه بخی چه شرک وکړیشی دهغه سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بخې هغه ګناهونه چه کم وی ددینه هغه چا لره چه وغواړی.

او الله ﷻ فرمایی:

﴿ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴾ المائدة: ٧٢

بیشکه چاچه شرک وکړو د اللهﷻ سره پس یقینا بند کړیدی الله ﷻ پده باندی جنت اوځای دده اور دے او نشته ظالمانو لره هیڅ مددګار.

د شرک اکبر داقسامو نه دمړو او بتانو نه غوښتل اودهغو نه سوال کول ،هغو ته فریاد کول،دهغوی لپاره منښته او نذر منل دهغوی لپاره څاروی حلالول اوداسی نور.

شرك اصغر : دا هغه دے چه دیته شرک ویل دقران او سنت دنصوصو نه ثابت وی لیکن په شرک اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې داخل نوي لکه په ځينو کارونو کې رياء او ځان ښودنه کول ، دالله ﷻ نه سوا په بل چا قسم کول ، داسې وينا لکه (ماشاء الله وشاء فلان) يعنې که دالله اودفلانـي خوښه وي او داسې نور لکه رسول کريم ﷺ فرمايي : ((أخوف ما أخاف عليكم الشرک الاصغر ، فسئل منه فقال : (الرياء))

زما ډيره زياته ويره په تاسو باندې دشرک اصغر يعنې وړوکې شرک نه ده چا ترې پدې باره کې تپوس وکړو نو ويې فرمايل چه شرک اصغر رياء او ځان ښودنې ته وايي .

داحديث امام احمد ، طبراني او بيهقي دمحمود بن لبيد انصارې رضي الله عنه نه په جيد سند سره روايت کړيدے او امام طبراني په جيدو سندونو سره دمحمود بن لبيد نه درافع بن خديج رضي الله عنه په روايت درسول کريم ﷺ نقل کړيدے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنګه رسول کريم ﷺ فرمايي : ((من حلف بشيئ دون الله فقد أشرک)) چاچه دالله ﷻ نه سواپه بل څه قسم وکړو نو يقينا دغه سړی شرک وکړو .

امام احمد رحمة الله عليه دا حديث دعمر بن خطاب رضي الله عنه نه په صحيح سند سره روايت کړيدے او امام ابوداود او ترمذي په صحيح سندونو سره دابن عمر رضي الله عنهما حديث رانقل کړيدے چه رسول کريم ﷺ فرمايي : ((من حلف بغير الله فقد کفر او أشرک)) چاچه دالله نه غير په بل چا قسم وکړو نو يقينا دغه سړی کفر وکړو او يا يی شرک وکړو .

په بل حديث کی رسول ﷺ فرمايي : ((لاتقولوا : ماشاء الله وشاء فلان ولکن قولوا : ماشاء الله ثم شاء فلان)) تاسی دامه وايی چه څه چه دالله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفلانی خوبنه وی لیکن داسی وایی چه څه چه دالله خوبنه وی او بیا دفلانی خوبنه وی.

دا حدیث امام ابوداود په صحیح سند سره دحذیفه ابن الیمان رضي الله عنه نه روایت کړیدے.

دشرک پدی قسم انسان ددین نه نه مرتد کیږی او همیشنی دوزخی هم نه ګرځی لیکن دتوحید دپوره والی خلاف دی.

شرک خفی : دادشرک دریم قسم دے او ددی دلیل درسول کریم ﷺ دامبارکه وینه ده چه فرمایی:

((ألا أخبركم بما هو أخوف عليكم عندي من المسيح الدجال ؟)) قالوا بلى يارسول الله ، قال : ((الشرک الخفي ، يقوم الرجل فيصلي فيزين صلاته لما يرى من نظر الرجل اليه))

ایا زه تاسوته زما په نزد دمسیح الدجال نه دزیات خطرناک څیز خبر درنکړم ؟ اصحابو عرض وکړو هو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اى د الله رسوله . نو ويې فرمايل : (شرک خفي) يعنى پټ شرک چه يو سړى د مانځه د پاره ودرېږى نو خپل مونځ په خايسته طريقه ددى وجى کوى چه خلک ورته ګورى .

دا حديث امام احمد په خپل مسند کى د ابو سعيد الخدري رضي الله عنه نه روايت کړيد ے .

شرک يو ائې دوه قسمونو ته هم تقسيميد ے شى ، چه شرک أکبر او شرک أصغر د ے ، او شرک خفي پدى دواړو کى شامليږى .

لکه د منافقينو شرک په شرک أکبر کى داخليږى ځکه هغوى خپلى باطلى عقيدى پټوى او دخپلى ويرى او ځان ښودنى دوجى اسلام ښکاره کوى ، دا رقم رياء او ځان ښودنه په شرک أصغر کى شماريږى لکه د محمود بن لبيد انصاري او ابو سعيد خدري (رضي الله عنهما) په احاديثو کى مخکى ذکر شو .

والله ولي التوفيق

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم درس :

احسان

داحسان رکن داد ے چه ته دالله ﷻ عبادت داسی په توجه وکړی لکه چه ته الله وینی او که ته یی نه وینی نو هغه خو تا وینی .

شپږم درس :

دلمانځه شرطونه

دلمانځه شرطونه نهه دی

۱ : اسلام ۲ : عقل ۳ : تمیز ۴ : بي اودسی لری کول ۵ : پلیتی لری کول ۶ : عورت پټول ۷ : دوخت داخلیدل ۸ : قبلي ته مخ کول ۹ : نیت کول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوم درس :

دلمانځه أركان

دلمانځه ارکان ۱۴ دی .

۱ : قیام یعنی ودریدل که دانسان په طاقت کی وی ۲ : تکبیر تحریمه (اولنی تکبیر) ۳ :سورت فاتحه لوستل ۴ : رکوع کول ۵ : درکوع نه روسته په قومه کی برابر ودریدل ۶ : په اوه اندامونو سجده کول ۷ : دسجدی نه سرپورته کول ۸: ددوارو سجدو په منځ کی کیناستل ۹ : په ټولو کارونو کی په اطمینان او ارام اوسیدل ۱۰ : په ارکانو کی ترتیب رعایت کول ۱۱ : اخری تشهد ۱۲ : دتشهد لپاره کیناستل ۱۳ : په پیغمبر ﷺ درود ویل ۱۴ : دوارو طرفونو ته سلام ګرځول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم درس :

دلمانځه واجبات

دلمانځه واجبات اته دی
١ : دتکبیر تحریمه نه علاوه نورتول تکبیرونه
٢ : دامام او منفرد (یواځې مونځ کونکی) دپاره (سمع الله لمن حمده) ویل ٣ : دتولو دپاره (ربنا ولک الحمد) ویل ۴ : په رکوع کی (سبحان ربي العظیم) ویل ۵ : په سجدو کی (سبحان ربي الاعلی) ویل ٦ : ددوارو سجدو په منځ کی (رب اغفرلي) ویل ٧ : اولنی تشهد ٨ : داولنی تشهد لپاره کیناستل.

نهم درس :

دتشهد بیان

تشهد دادے : (التحیات لله ، والصلوات ، والطیبات ، السلام علیک ایها النبي ورحمة الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبركاتـــه، الـــسلام علينـــا وعلـــى عبـــاد الله الـــصالحين، أشـــهد ألا الـــه إلا الله ، وأشـــهد أن محمدا عبده ورسوله)

ټولې پیشکشۍ او عبادتونـه بـدني او مـالي الله لـره دي، سـلام دې وي پــه تابانـدې ای پیغمبـره او دالله رحمتونـه او برکتونـه دې دربانـدې وي. سلام دې وي پـه مـونږ بانـدې او دالله پـه صـالحو بندګانو ، ګـواهي کوم چه دالله نه سوا بل څوک معبود نشته او ګواهي کوم چه محمد ﷺ دالله ﷻ بنده او رسول دے.

ددې نه روسته به په نبي كريم ﷺ بانـــــدې درود وايي او دهغه لپاره به دبرکت سوال کوي او وايـي به چه:

(اللهم صل على محمد ، وعلى آل محمد ، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد ، وبارك على محمد ، وعلى آل محمد ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

کما بارکت علی إبراهیم وعلی آل إبراهیم ، إنک حمید مجید)

ای الله ته رحمت نازل کړی په محمد ﷺ او دهغه په اولاد لکه څرنګه چه تا رحمت نازل کړی وو په ابراهیم علیه السلام او دهغه په اولاد ، او برکت و کړی په محمد ﷺ او دهغه په اولاد لکه څرنګه چه تا برکت کړی وو په ابراهیم علیه السلام او دهغه په اولاد باندی ، یقینا ته ستایل شوی ذات او دبزرګۍ والا یې .

بیا به په اخری تشهد کی دجهنم دعذاب ، دقبر دعذاب ، دژوندانه او مرګ دفتنو او دمسیح الدجال دفتنې نه په الله جل جلاله باندی پناه او امان وغواړی او بیا دخپلی خوښی ددعاء په غوښتو کی دلمونځ کونکی اختیار او خوښه ده ، خصوصا هغه دعاګانی چه مأثوری او غوره شوی دعاګانی دی لکه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

(اللهم أعني على ذكرك وشكرك وحسن عبادتك، اللهم إني ظلمت نفسي ظلما كثيرا ، ولايغفرالذنوب إلا أنت . فاغفر لي مغفرة من عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم)

اى الله دخپل ذکر ، شکر او غوره عبادت لپاره زما سره مرسته وکړی ، اى الله ما په خپل ځان ډير ظلم کړيدے او ګناهونه يوائی هم ته بخی .نو ماته دخپل طرف نه بخنه وکړی او په مارحم وکړه يقينا هم ته بخونکی او مهربانه ذات يې .

په اولنی تشهد کی به دشهادت دکلمی دلوستلو نه روسته دماسپښين ، مازيګر ، ماښام او ماسخوتن په مونځونو کی دريم رکعت ته پاڅيږی او که په نبی کريم ﷺ باندی يی درود ووايه نو هم غوره ده ځکه چه پديکی عام احاديث راغلی دی . بيا به دريم رکعت ته پاڅيږی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم درس :

دلمانځه سنتونه

دلمانځه دسنتونو نه څه په لاندی ډول دی :

۱ : دلمانځه په شروع کی ثنا ویل .

۲ : دقیام په حالت کی درکوع نه وړاندی او روسته دښی لاس ورغوی په ګڅ لاس باندی دسینی دپاسه ایښودل .

۳ : داولنی تکبیر درکوع اودرکوع نه دراپورته کیدو دتکبیر او داولنی تشهد نه دریم رکعت ته دراپاڅیدو په وخت کی داوږو یا غوږونو په برابری دلاسونو پورته کول .

۴ : په رکوع او سجده کی دیوځل تسبیح ویلو نه زیات تسبیحات ویل .

۵ :درکوع نه دپاڅیدو روسته یعنی په قومه کی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربناولک الحمد باندی زیات الفاظ او ددوه سجدو په منځ کی دمغفرت دعا دیوځل نه زیاته لوستل.

۶ : په رکوع کی سر دملا سره برابرول .

۷ : په سجده کی څنګلی داړخونو ، خیټه دورنونو ، او ورنونه دپنډونه لری ساتل .

۸ : په سجده کی دواړه لیچی (متی) دځمکی نه پورته کول .

۹ : په اولنی تشهد او ددواړو سجدو په منځ کی دښی پښی ودرول او په کینه پښه کیناستل .

۱۰ : دڅلور رکعتیز او دری رکعتیز لمونځ په اخیرنی تشهد کی - تَورُکْ - یعنی ښی پښه ودرول ، کینه پښه دهغی نه لاندی کول او په ځمکه کیناستل .

۱۱ : په اولنی اودوهم تشهد کی دهغه وخته چه لمونځ کونکی کینی دتشهد تراخیره پوری داشاری په ګوته باندی اشاره کول او ددعا په وخت کی هغی ته حرکت ورکول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ : په اولنی تشهد کی درود شریف لوستل .

۱۳ : په اخیرنی تشهد کی دعاء کول .

۱۴ : دسهار ، جمعی ، اخترونو او استسقاء په لمونځونو اودماښام او ماخوستن دلمانځه په اولنو دوه رکعتونوکی قرائت په جهر یعنی په زوره لوستل .

۱۵ : دماسپښین ، مازیګر په لمونځونو او دماښام په دریم رکعت او دماخوستن په روستنو دوه رکعتونو کی خفیه یعنی په کراره قرائت لوستل .

۱۶ : دسورت فاتحه نه علاوه نور قرائت لوستل .

ددی یادو شوؤ سنتونو نه علاوه نو سنتونه هم شته څه خیال ساتل یی ضروری دی لکه دامام ، مقتدی او ځانله مونځ کونکی لپاره درکوع نه دپاڅیدو روسته په ربنا لک الحمد باندی زیات الفاظ ویل .

دارنګه په رکوع کی دواړه لاسونه په زنګنونو باندی اینبودل چه ګوتی یی خوری وری وی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

يولسم درس :

دلمانځه ماتؤنکی (مبطلات)

دلمانځه ماتؤنکی اته دی :

۱ : سره دپوهی قصدا خبری کول ، البته په ناپوهی یاهیر باندی په خبرو سره لمونځ نه ماتیږی .

۲ : خندا کول ۳ : خوراک کول ۴ : څښاک کول

۵ : عورت ښکاره کول ٦ :دقبلی نه ډیر کږیدل.

۷ : په لمانځه کی پرلپسی ډیر عبث او بی فائدی کارونه کول ۸ : داودس ماتیدل .

دولسم درس :

داو داسه شرطونه

داوداسه شرطونه لس دی :

اسلام ، عقل ، تمیز ،نیت ، تراخیره داوداسه دنه پریبنودلو نیت ساتل ، داوداسه سبب ختمول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودس وچول او استنجاء كول ، داوبو پاكوالی او مباحوالی ، هغه څه لری كول چه پوستكی ته داوبو رسيدل منع كوی او دهغه چا لپاره چه بی اودسی يی هميشنی وی دلمانځه وخت داخليدل .

ديارلسم درس :

داوداسه فرض

داوداسه فرض شپږ دی :

دمخ وينځل، چه پديكی مضمضه (خولی ته اوبه اچول) اواستنشاق (پوزی ته اوبه اچول) شامل دی .

دځنګلو سره دلاسونو وينځل .

دټول سر مسح كول چه غوږونه هم پكی داخل دی .

دپښو (ګيټو) سره پښی وينځل .

ترتيب (يو په بل پسی معين اندامونه وينځل) .

پرلپسی اودس كول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخ ، لاسونو او پښو درې ځله وينځل او مضمضه او استنشاق درې ځله کول مستحب دي البته يو ځل کول فرض دي .

دسر دمسحې تکرار لکه څنګه چه احاديث پرې دلالت کوي مستحب ندي .

څوارلسم درس :

داوداسه ماتونکي

داوداسه ماتونکي شپږ دي :

ددوه لارونه (مخکې او روسته) دڅه وتل ، دوجود نه ډيره پليتي خارجيدل ، په خوب او بل څه باندې دعقل ختميدل ، په مخکې يا روسته شرمګاه دڅه حائل او مانع نه بغير لاس لږول ، داوښ غوښه خوړل ، داسلام نه مرتد کيدل – الله ﷻ دې مونږ او ټول مسلمانان ددې نه وساتي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهمه یادونه :

مړی ته په غسل ورکولو کی صحیح او غوره رایه داده چه اودس پری نه ماتیږی او دادزیتو عالمانو نظراوقول دی ، ځکه چه پدی دلیل نشته البته که دغسل ورکونکی لاس دمړی په شرمګاه باندی دځه مانع نه بغیر ولږیږی نو اودس پری واجبیږی .

خودغاسل لپاره ضروری دی چه دمړی په شرمګاه باندی دمانع پرته لاس ونه لږوی .

دا رقم دصحیح قول مطابق که دسړی د بدن نه څه ونه وځی نو دښځوسره په یواځی لاس لږولو هم اودس نه ماتیږی که په شهوت سره وی او که نه وی ، ځکه چه رسول الله ﷺ خپله بي بي ښکل کړه او بیا یی داودس کولو نه بغیر لمونځ ادا کړو .

او داچه الله ﷻ فرمایی : ﴿ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاءَ ﴾

{ النّساء: ۴۳ ، المائده ۲ }

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعنی تاسو په ښځوباندی لاس ولګول . نو دعلماؤ دغوره قول مطابق ددینه جماع (کوروالی) مراددی ، او داد عبدالله بن عباس او زیاتو پخوانو او روستنو علماؤ قول دے .

پنځلسم درس :

دهرمسلمان لپاره شرعی اخلاق خپلول

مسلمان دپاره لازم دی چه په شرعی اخلاقو باندی ځان خائسته کړی چه دهغی نه څه دادی :

ریښتیا ویل ، امانتداری ، پاکلمنی ، حیاء ، بهادری ، سخاوت ، وفاء کول ، دهر حرام نه ځان پاک ساتل ،بنه ګاونډیتوب ، دوس او طاقت سره سم د محتاجو خلکو سره مرسته او کومک کول او داسی نور اخلاق چه قران او سنت دهغی په مشروعیت دلالت کوی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم درس :

اسلامي اداب خپلول

مسلمان باید اسلامي اداب خپل کړي چه دهغي نه ځیني دادي :

سلام کول ، همیشه روڼ او کولاؤ تندی ساتل ، په ښي لاس خوړل او څکل ، په شروع کي بسم الله ویل ، په اخر کي الحمد لله ویل ، دپرنجي نه روسته الحمد لله ویل ، که پرنجي کونکي الحمد لله ووایي نو دهغي جواب ورکول ، دمریض او ناروغ پوښتنه کول ، په جنازي پسي دمانځه او دفن کولو دپاره تلل ، مسجد او کور ته دننوتلو او وتلو ، دسفر په وخت کي ، دمور او پلار ، خپلوانو ، ګاونډیانو ، وړو او لویو سره دشرعي ادابو رعایت کول ، دبچي دپیدا کیدو او واده مبارکي ورکول ، په مصیبت کي تسلي ورکول په لباس اغوستلو ، ویستلو ، پیزار په خپو کولو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویستلو کی او داسی نور داسلامی ادابو خیال ساتل پکار دی.

اولسم درس:

دشرک او نورو گناهونو نه ځان ساتل

دشرک او نورو گناهونو نه زیاته ویره او دهغو نه دځان ساتنه کول او ددغه گناهونو نه څه دادی:
اوه (۷) تباه کونکی کارونه:

دالله ﷻ سره شرک کول، سحر (جادو)، دهغه چا وژل چه الله ﷻ یی قتل حرام کړی وی مگر په حق باندی، سود کول، دیتیم مال خوړل، دجنگ نه تیښته کول، په پاکلمنو مسلمانو ناخبره ښځو باندی تهمت او بدنامه لړول او هغوی ته کنځل کول.
ددی گناهونو دجملی نه داهم دی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمور او پلار نافرماني کول ، خپلوي ختمول ، دروغ ګواهي کول ، دروغ قسمونه کول ، ګاونډي ته ضرر رسول ، دويني ، مالونو او عزتونو په باره کي په خلکو ظلم کول ، نشي کول ، قمار او جواري کول ، غيبت ، چوغلي ، او داسي نور کارونه چه الله اورسول تري منع کړي وي .

اتلسم درس :

دجنازې تيارول ، لونځ پرې کول او دمړي ښخول

ددې تفصيل په لاندې ډول دی :

لمړی : دلاإله إلا الله تلقين او يادونه کول ، رسول الله ﷺ فرمايي : ((لقنوا موتاکم لا إله إلا الله)) (رواه مسلم) خپلو مړو ته دلا إله إلا الله دکلمې تلقين او يادونه وکړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدی حدیث کی دمړو نه مراد هغه خلک دی چه دمرګ علامی ورباندی ښکاره شی .

دوهـــم : کله چه دانسان مرګ یقینی شی نو لکه څرنګه چه په احادیثو کی راغلی دی باید سترګی دی ورله ورپټی کړی او زنه یی وتړل شی .

دریم : دمسلمان مړی لمبول او وینځل واجب دی خو البته که دجنګ په میدان کی شهید شی نو غسل به هم نه ورکول کیږی او جنازه به هم پری نه کیږی او په خپلو جامو کی به ښخیږی ، لکه څرنګه چه رسول الله ﷺ دأحد شهیدانو ته غسل هم نه ؤو ورکړی او جنازه یی هم پری نه وه کړی .

څلورم : مړی ته غسل ورکول پدی ډول دی :

عورت به یی پټ کړیشی او لږ به پورته کړل شی په خیته به نرم او ارام لاس راښکل شی بیا به غاسل (لمبونکی) دخپل لاس نه ټوټه یابل څه چاپیر کړی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړی له به استنجاء وکړی او دلمانځه په شان اودس به ورله ورکړی ، سر او ږیره به یې په اوبو یا بیره یا بل شی ومینځی بیا به یې ښی اړخ او بیا چپ اړخ ومینځی ، اوبیا به همداسی دوهم ځل او دریم ځل غسل ورکړی او په هر ځل کی به دمړی په خیټه لاس تیروی که څه تری ووځی نو ودی مینځی او هغه ځایئ دی په مالوچو یابل څه بند کړی ، که په مالوچو بند نشو نو نرمه خټه او یا په جدیدو طبی وسائلو لکه پلاستر وغیره دی بند کړی اودوهم ځل دی ورله اودس ورکړی .

که په دری ځله غسل پاک نشو نو پنځه او اوه ځله هم غسل ورکولی شی ، بیا دی په ټوټه وچ کړی په بندونو (جوړونو) اودسجدی په ځایونو دی ورلره خوشبو ولږوی ، که ټول بدن یی ورله خوشبویه کړو نو هم ښه ده او کفن ته دی خوشبویه لوګی وکړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

که بریتونه او نوکان یې اوږده وو لږ دې تری واخلي او که همداسې یې پریښودل نو هم څه باک نشته، ویښتان به یې نه ګمنځوي ، دنامه لاندې ویښتان دې تری نه خروي او نه دې سنت کوي ځکه چه پدې کوم دلیل نشته .

دښځې ویښتان به دری کوڅې کړي او شاته به یې واړوي .

پنځم : مړي ته کفن ورکول :

غوره داده چه سړي ته په دری سپینو ټوټو کې کفن ورکړل شي ، کمیس او پټکې پکې نشته او همداسې نبی کریم ﷺ ته کفن ورکړل شوی وو .

مړی به په دغه کفن کې راونغښتل شي او که په میس لنګ او لفافه یعنې غټ څادرکې کفن ورکړل شي نو هم څه باک نشته .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښځې کفن پنځه ټوټې دي ، کميس ، زړوکی ، لنګ او دوه لفافې يعنی غټ ځادرونه .

دماشوم کفن به ديوی ټوټې نه ترديری پوری وی ، او جينۍ ته به په يو کميس او دوه لفافو کی کفن ورکولی شي .

هسې خو ددی ټولو لپاره په يوه ټوټه کی کفن ورکول واجب دی چه دمړی ټول بدن پری پټ شی خو که مړی په احرام کی وو نو په اوبو او بيری باندی به غسل ورکړل شی او خپل ځادر او لنګ يا بل څه به يی کفن شی ، سر او مخ به يی نه پټيږی او خوشبو به هم پری نه لړول کيږی ، ځکه چه دقيامت په ورځ به دا تلبيه ويونکی راپاځيږی ، لکه په همدی مسئله کی درسول کريم ﷺ نه صحيح حديث نقل شوی دے .

که داحرام په حالت کی ښځه مړه شوه نو دنورو ښځو په شان به کفن ورکړل شی خو خشبو به پری نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړول کیږي مخ به یې په پرده او لاسونه به یې په دستکشو نه پټیږي بلکه په کفن کې به یې پټوي چه تفصیل یې مخکې بیان شویدی .

شپږم : دکفن ورکولو ، دجنازې دلمانځه او ښخولو زیات حقدار : دنارینه دپاره هغه څوک دی چه دهغه دپاره مړي وصیت کړے وي ، بیا پلار بیا نیکه او بیا نور خپلوان چه درجه په درجه مړي ته نژدې وي .

دښځې دپاره غوره داده چه دچا لپاره چه هغې وصیت کړې وي بیا مور ، بیا نیا او بیا درجه په درجه نژدې خپلوانې زنانه هغې ته غسل ورکړي .

ښځه او خاوند یوبل ته غسل ورکولې شي لکه ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته خپلې بي بي غسل ورکړې وو او حضرت علي رضي الله عنه خپلې بي بي حضرت فاطمې رضي الله عنها ته غسل ورکړې وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اؤم : دجنازی دلمانځه طریقه :

دجنازی په لمانځه کی څلور تکبیرونه دی داولنی تکبیر روسته به سورت فاتحه لولی او که دهغی سره یی یو لنډ سورت او یا یو یادوه ایاتونه ولوستل نو هم ښه ده او پدی باندی دابن عباس رضي الله عنهما نه صحیح حدیث نقل شویدے .

بیا به دوهم تکبیر وکړی او لکه دتشهد پشان به په نبي ﷺ درودووایی بیا به دریم تکبیر وکړی اودادعاء به ولولی :

اللهم اغفر لحینا ومیتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا وکبیرنا وذکرنا وانثانا اللهم من احییته منا فاحیه علی الاسلام ومن توفیته منا فتوفه علی الایمان اللهم اغفر له وارحمه وعافه واعف عنه واکرم نزله ووسع مدخله واغسله بالماء والثلج والبرد ونقه من الخطایا کما ینقی الثوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

الابیض من الدنس وابدله دارا خیرا من داره واهلا خیرا من اهله وادخله الجنة واعذه من عذاب القبر وعذاب النار وافسح له في قبره ونور له فیه اللهم لا تحرمنا اجره و لا تضلنا بعده .

ترجمه : ای الله زمونږ ژوندی او مړه ، زمونږ حاضر او غایب ،زمونږ واړه او لوی او زمونږ نر او ښځی وبخی . ای الله هغه څوک چه ته زمونږ نه ژوندی ساتی نو په اسلام یی ژوندی وساته او څوک چه زمونږ نه وفات کوی نو په ایمان یی وفات کړه .

ای الله دا مړ شوی بنده وبخی ، رحم پری وکړی ، ده ته ارام ورکړه او عفوه ورته وکړه ، دده دورتلو ځای دعزت او دورننوتلو ځای یی پراخه کړه ، په اوبو ، واوری او ږلی یی پریمینځه او دګناهونو او خطاګانو نه یی داسی پاک کړه لکه سپینه جامه چه دخیری نه پاکیږی ، ده ته دخپل کور نه ښه کور او دخپل اهل نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته ښه اهل ورکړه ، جنت ته يې ننباسه او داور او قبر دعذاب نه يې په خپله پناه کې وساته او قبر يې ورته پراخه او روښانه کړه .

اى الله دده دثواب نه مونږ مه بې برخې کوه او دده نه روسته مونږ مه بې لارى کوه .

بيا به څلورم تکبير وکړى او ښى طرف ته به يو سلام وګرځوى .

مستحب دادى چه دهر تکبير سره لاسونه پورته کړى ، که مړى ښځه وى نو (اللهم اغفرلها) به وايى او که جنازى دوه وى نو (اللهم اغفرلهما) به وايى او که جنازى ډيرى وى نو (اللهم اغفرلهم) به وايى .

که مړى نابالغه وو نو دمغفرت ددعاء پر ځاى به دادعاء وايى :

(اللهم اجعله فرطا وذخرا لوالديه وشفيعا مجابا ، اللهم ثقل به موازينهما واعظم به أجورهما وألحقه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بصالح سلف المؤمنين ، واجعله في كفالة إبراهيم عليه الصلاة والسلام ، وقه برحمتک عذاب الجحيم)

ای الله ﷻ دامخکی لیږلی شوی شی ، او دخپل مور او پلار لپاره یی ذخیره او داسی سفارشی وګرځوه چه سفارش یی قبول شوے وی .

ای الله دهغوی دعملونو تله پده باندی درنه کړی او دهغوی اجرونه وربانـدی لوی کړی ، دمؤمنانو دپخانو صالحانو سره یی یو ځائ او دإبراهیم علیه السلام په ساتنه کی یی ورکړی او په خپل رحمت سره یی دجهنم دعذاب نه وساته .

سنت دادی چه امام به دسړی دسر او دښځی دمنځ په برابری ودریږی او که جنازی ډیری وی نو دسړی جنازه به امام ته نزدی او دښځی جنازه به قبلی طرف ته نزدی کیښودل کیږی او که ماشومان پکی وو نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا به هلک دښځی نه مخکی بیا ښځه او بیا جینۍ اینبودل کیږی ، دهلک سر به دسړی دسر ، دښځی منځ به دسړی دسر او دجینی سر به دښځی دسر او ملا به یی دسړی دسر سره برابریږی . نور مونځ کونکی به دامام نه روسته ودریږی ، البته که یو کس پاتی شو چه روسته هغه تـه ځای نه وو پـاتی نو دامام ښی اړخ ته ودریدی شی .

اتم : دښخولو طریقه :

شرعی طریقـه داده چه قبر بـه دسړی دقد پـه نیمایی باندی ژورولی شی ، دقبلی طرف ته به پکی لحد وی، مړے به په لحد کی په ښی اړخ ایښودل کیږی دکفن غوټی به یی پرانیزی او همداسی به یی پریږدی ، مخ به یی نه ښکاره کوی البته نر او ښځه پدیکی برابر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبنتي به ورته ودرول شي او دکلکوالي دپاره به پري ختهه ولړول شي ، که خبنتي نه پيدا کيدی نو بل څه لکه تختي ياکتي يا لرګي دی استعمال شي تر څو دخاورو نه مړی وساتل شي ، او بيا به پري خاوري واړول شي .

پدی وخت کی مستحب دادی چه ((بسم الله وعلی ملة رسول الله)) وويل شي قبر به دلويشت په اندازه پورته کولی شي ، کيتي او کاني که پيدا کيدل هغه به پري کيښودل شي او وابه به پري وشيندل شي .

دجنازي سره دتلونکو دپاره پکار دی چه دقبر سره ودريږی اودمړی دپاره دعاء وغواړی ، ځکه چه نبی کريم ﷺ به چه کله دمړی دښخولو نه وزګار شو نو وبه دريدو او وبه يې ويل : ((إستغفروا لأخيكم واسألوا له التثبت فإنه الأن يسأل))

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل وروړ لپاره بخنه او دالله نه ورته ثابت قدمي وغواړي، ځکه چه اوس دده نه تپوس کیږي .

نهم : هغه چا چه په مړي یې جنازه نه وي کړي نو هغه کولی شي چه دښخیدلو روسته پرې جنازه وکړي لکه چه نبی ﷺ همداسی کړیدي ، البته دادښخیدلو نه تر یوې میاشتې پورې جایز دی ، که ددې نه زیاته موده وشوه نو بیا په قبر باندې لمونځ کول ندي جایز ځکه دنبي ﷺ نه داندې ثابت چه هغه دې په قبر باندې دمړي دښخیدو نه دیوې میاشتې دتیریدو روسته جنازه کړې وي .

لسم : دمړي دکور لپاره داندې جایز چه هغوی دخلکو دپاره خوراک برابر کړي ، امام أحمد رحمة الله علیه په حسن سند سره دمشهور صحابي حضرت جریر بن عبد الله البجلي رضي الله عنه نه روایت کوي چه فرمایي :

(c) ketabton.com: The Digital Library

((كنا نعد الاجتماع إلى أهل الميت وصنعة الطعام بعد الدفن من النياحة)) مونږ به دمړی کور ته دخلکو راټولیدل او دمړی دښخولو نه روسته هلته دخوراک برابرول (نوحة) یعنی ویر ګڼله . البته دمړی دکور لپاره او دهغوی دمیلمنو دپارهکه بل څوک خوراک تیاروی نو کوم باک نشته .

دمړی دخپلوانو او ګاونډیانو لپاره پکار دی چه هغوی له خوراک تیار کړی ، ځکه کله چه نبي ﷺ ته دشام نه دجعفر بن ابي طالب رضي الله عنه دمرګ خبر راورسید نو خپل اهل ته یی دجعفر دکورنۍ لپاره دخوراک دتیارولو حکم وکړو او ویی فرمایل : ((إنه أتاهم مایشغلهم)) یقینا دوی ته داسی مصیبت راغلی دی چه دوی یی بی پروا کړیدی .

دمړی کور ته که څه خوراک خلکو رالیږلی وی نو دهغوی لپاره جایز دی چه خپل ګاونډیان هغی ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعوت کړی او زمونږ دعلم مطابق ددی لپاره کوم تاکلی وخت نشته .

یولسم : دښځی لپاره په مړی باندی ددری ورځونه زیات غم کول ندی روا مګر په خپل خاوند باندی به دڅلورو میاشتو او لسو ورځو پوری غم کوی خو که ددغه ښځی په خیټه اولاد وی نو دبچی دپیدا کیدو پوری به غم کوی او پدی باندی دنبيﷺ نه صحیح احادیث راغلی دی .

اودسړی دپاره په هیڅ خپل یا پردی باندی غم کول ندی روا .

دولسم : دسړو لپاره په هر وخت کی دقبرونو زیارت روا دے البته هغوی ته ددعاء لپاره ، په هغوی دمهربانۍ په خاطر او دمرګ او اخرت دیادولو لپاره .

امام مسلم رحمة الله علیه په خپل صحیح کی یوروایت راوړیدی چه نبی کریم ﷺ فرمایی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زوروا القبور، فإنها تذكركم الاخرة» دقبرونو زیارت کوی ځکه چه دا تاسو ته اخرت یادوی.

پیغمبر ﷺ به خپلو ملگرو ته دقبرونو دزیارت په وخت کی ددی وینا ښودنه کوله چه: «السلام عليكم أهل الديار من المؤمنين والمسلمين، وإنا إن شاء الله بكم لاحقون، نسأل الله لنا ولكم العافية، يرحم الله المستقدمين منا والمستأخرين»

ای ددی کورونو اوسیدونکو مومنانو او مسلمانانو په تاسو باندی دی سلام وی او مونږ که دالله ﷻ خوښه وشوه نو ستاسو سره ملا قات کونکی یو، دالله ﷻ نه ځانته او تاسو له عافیت غواړو، الله ﷻ دی زمونږ په مخکنو او روستنو باندی رحم وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښځو لپاره دقبرونو زيارت رواندی ځکه رسول الله ﷺ دقبرونو په زيارت کونکو ښځو لعنت ويلی دے .
او بل دا چه دهغوی دزيارت ته تللو نه دفتنی او بی صبری ويره ده ، دارنګه دهغوی لپاره په جنازه پسی هديری ته تلل هم جايز ندی ځکه چه رسول الله ﷺ ددی نه ښځی منع کړيدی ، خو په مړی باندی په جومات ياد جنازی په ځائ کی دښځو او سړو ټولو لپاره دجنازی لمونځ رواد ے .

وصلی الله وسلم علی نبينا محمد ،وأله وصحبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشتو

الدروس المهمة لعامة الأمة

تأليف سماحة الشيخ العلامة
عبدالعزيز بن عبدالله بن باز
- رحمه الله تعالى -

مراجعة
حافظ فضل ربي

مطبعة دار طيبة . الرياض . ت: ٤٢٨٣٨٤٠

The Coperative Office for Call & Guidance to Communities at Western Diraah
Tel:4391942 Fax:4391851 . P.O Box 154488 Riyadh 11736
يمكنكم دعم مطبوعات المكتب وجميع أنشطة المكتب الدعوية من خلال مصرف الراجحي حساب رقم [illegible]
WWW.DERADAWA.COM

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library